

Sayı: BMİS – E-3487
Sayı: TTB – 3034/2026

07.08.2026
07.08.2026

**T.C. ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI'NA
ANKARA**

Konu: Aşırı sıcaklarda çalışma koşullarına ilişkin yasal düzenleme talebimiz hakkında.

İklim krizinin etkisiyle her yıl daha uzun süren ve daha şiddetli seyreden sıcak hava dalgaları, çalışma yaşamını doğrudan etkilemekte; yaz aylarında giderek artan mesleki ısı stresi milyonlarca işçi için yaşamı tehdit eden bir çalışma koşuluna dönüşmüş bulunmaktadır. Risk yalnızca açık alanlarda çalışanlarla sınırlı olmayıp, yeterli iklimlendirme ve havalandırma sistemi bulunmayan fabrika, atölye, ofis, depo ve diğer kapalı alanlarda, yeraltı işyerlerinde veya üretim sürecinin yüksek ısı açığa çıkardığı işlerde çalışan işçileri de kapsamaktadır.

Yüksek sıcaklıklar yalnızca çalışma koşullarını ağırlaştırmakla kalmamakta, aynı zamanda iş kazaları ve meslek hastalıkları riskini de artırmaktadır. Isı bitkinliği, sıcak çarpması, sıvı ve elektrolit kaybı ile kalp-damar ve beyin-damar sistemi üzerinde oluşan yük kısa sürede ölümcül sonuçlara yol açabilirken, uzun süre yüksek sıcaklığa maruz kalmak kronik hastalıkların gelişme riskini de artırmaktadır. Yüksek sıcaklık ile nemin birlikte artması vücudun ısı düzenleme mekanizmasını (termoregülasyonu) bozabilmekte; bu durum yalnızca sıcak çarpması gibi akut tablolara değil, uzun dönemde ısı stresiyle ilişkilendirilen kronik böbrek hastalıklarına (örneğin Mezoamerikan nefropatisine), kalp-damar hastalıklarına ve gebelerde erken doğum riskinde artışa da yol açabilmektedir.

Artan ısı stresi, dikkat ve konsantrasyonu azaltarak iş kazalarının önemli belirleyicilerinden biri haline gelmektedir. Aşırı sıcaklar; dikkat dağınıklığı, yorgunluk, bozulan uyku düzeni, stres ve tükenmişlik gibi psikososyal riskleri de büyütmede, çalışanların güvenliğini daha fazla tehdit etmektedir. Gece sıcaklıklarının yeterince düşmemesi ise çalışanların fizyolojik olarak kendilerini yenilemesini zorlaştırmakta, bir önceki günün ısı yükünün ertesi güne taşınmasına neden olmakta; bu durum özellikle art arda yaşanan sıcak hava dalgalarında mesleki ısı stresini daha da ağırlaştırmaktadır.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2024 yılında yayımladığı küresel rapora göre, dünya genelindeki iş gücünün yaklaşık yüzde 70'i aşırı sıcaklara maruz kalmakta; aşırı sıcaklar nedeniyle her yıl yaklaşık 19 bin işçi yaşamını yitirmekte ve yaklaşık 23 milyon işle ilişkili yaralanma meydana gelmektedir. Aynı raporda, iklim değişikliğine bağlı mesleki risklerin çalışanları kanser, kalp-damar hastalıkları, böbrek işlev bozuklukları ve çeşitli fiziksel yaralanmalar gibi ciddi sağlık sorunlarıyla karşı karşıya bıraktığı da vurgulanmaktadır. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu (ETUC) verilerine

göre, AB ülkelerinde sıcaklığa bağlı işyeri ölümleri 2000 yılından bu yana yüzde 42 oranında artmıştır. Türkiye’de ise sıcaklığa bağlı iş kazaları ve ölümlere ilişkin sağlıklı ve düzenli resmî veriler bulunmamaktadır.

Türkiye’de işçileri mesleki ısı stresine karşı koruyan, somut ve bağlayıcı üst sınırlar getiren özel bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu işverenlere genel bir koruma yükümlülüğü yüklemekle birlikte; azami ısı maruziyeti sınırları, ölçüm yöntemleri, alınması gereken önlemler ve çalışmanın hangi koşullarda durdurulacağı açık biçimde tanımlanmamıştır. Bu yasal boşluk, uygulamada işvereni değil işçiyi cezalandıran bir tablo ortaya çıkarmakta; aşırı sıcak altında çalışmayı reddeden işçiler ücret kaybı, disiplin yaptırımı veya işini kaybetme riskiyle karşı karşıya kalmaktadır. Nitekim Bakanlığınızın sıcak ve nemli ortamlarda çalışmaya ilişkin yayımladığı rehberde de ısı stresi göstergelerinin ölçülmesi, iş temposunun azaltılması, zorunlu molalar ve günün sıcak saatlerinde çalışmama önerilmektedir. Ancak bu önlemler bağlayıcı yasal yükümlülüklerle dönüştürülmemektedir.

Bu çerçevede Bakanlığınızı ve ilgili kamu kurumlarını aşağıdaki düzenlemelerin yapılması için gerekli çalışmaların yapılmasını talep ederiz.

1. İşkollarının, yapılan işin ve çalışma ortamının özellikleri dikkate alınarak bilimsel ölçütlere dayalı azami ısı maruziyeti sınırları belirlenmeli; bu sınırlar hava sıcaklığı, nem ve radyant ısıyı birlikte değerlendiren uluslararası kabul görmüş göstergeler (başta WBGT) esas alınarak yasa ve yönetmeliklerle düzenlenmeli, işin fiziksel yükü, maruziyet süresi ve koruyucu giysiler de değerlendirmeye katılmalıdır.
2. Belirlenen sınırların aşılması veya aşırı sıcakların ciddi ve yakın tehlike oluşturması halinde çalışmalar durdurulmalı; işçilerin çalışmaktan kaçınma hakkını ücret ve diğer haklarında kayıp yaşamadan kullanabilmeleri yasal güvence altına alınmalıdır.
3. İşverenlere gölgelik alanlar ve serinleme noktaları oluşturma, ücretsiz ve kolay erişilebilir içme suyu ile gerektiğinde uygun sıvı desteği sağlama, ısı kaynaklarını yalıtma, uygun iklimlendirme ve havalandırma sistemleri kurma yükümlülüğü getirilmeli; bu yükümlülüklerin denetimi ve ihlallere yaptırım uygulanması sağlanmalıdır.
4. Aşırı sıcak dönemlerde çalışma süreleri ve saatleri yeniden düzenlenmeli; günün en sıcak saatlerinde çalışma sınırlandırılmalı, zorunlu dinlenme ve serinleme molaları artırılmalı, çalışma-dinlenme programlarının uygulanması zorunlu hale getirilmelidir.
5. Isı stresine ilişkin yasal düzenlemelerin hazırlanması, uygulanması, denetlenmesi ve güncellenmesi süreçlerine işçi sendikaları, ilgili meslek odaları ve bilimsel kuruluşların etkin ve doğrudan katılımı sağlanmalıdır.
6. İşyerlerinde yürütülen risk değerlendirmeleri, toplumsal cinsiyet perspektifini de içerecek biçimde; açık alanda çalışanlar, hamile veya menopoz dönemindeki çalışanlar, ileri yaştaki çalışanlar, kronik hastalığı bulunanlar, göçmen ve mevsimlik işçiler ile kayıt dışı ve güvencesiz çalışanların karşı karşıya olduğu özgül riskleri kapsamalıdır. Bu değerlendirmeler ayrımcılığa veya hak kaybına

gerekçe yapılmamalıdır. İşin ve çalışma koşullarının işçiye uyarlanmasını sağlamalıdır.

7. Her işyerinde azami ısı maruziyeti sınırlarının aşılması halinde uygulanacak önlemler ve çalışmanın durdurulma/yeniden başlatılma koşulları önceden belirlenmeli; işyerine özgü ısı yönetimi planları hazırlanmalı, uygulanmalı ve düzenli olarak güncellenmelidir.
8. Isı stresinin işçi sağlığı, güvenliği ve çalışma yaşamı üzerindeki etkilerine ilişkin veri toplama mekanizmaları oluşturulmalı; bilimsel araştırmalar desteklenmeli ve veriler düzenli, şeffaf ve erişilebilir biçimde kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
9. İşyerlerinde, aşırı sıcakların neden olduğu akut sağlık sorunlarının erken tanınması, hızlı soğutma, ilk yardım ve uygun sağlık kuruluşuna sevki kapsayan acil müdahale protokolleri oluşturulmalı, gerekli eğitimli personel ve ekipman sağlanmalıdır.
10. Yüksek sıcaklıklara sürekli veya tekrarlayan biçimde maruz kalan işçilere risk değerlendirmesi, maruziyet düzeyi, işin niteliği ve işyeri hekiminin değerlendirmesi doğrultusunda uygun aralıklarla, ayrıca sıcakla ilişkili belirti veya sağlık olayı sonrasında sağlık gözetimi yapılmalı, gerekli klinik değerlendirme ve tetkikler sağlanmalıdır. Sağlık gözetimi, maruziyeti ortadan kaldıran veya azaltan koruyucu önlemlerin yerine geçirilmemeli ve işçilerin iş, ücret ve özlük hakları aleyhine kullanılmamalıdır.

Yukarıda sıralanan talepler bir ayrıcalık ya da lüks değil, en temel insan hakkı olan yaşam hakkının gereğidir. İklim krizinin etkileri her geçen yıl ağırlaşırken çalışma yaşamını bu gerçekliğe uygun biçimde düzenlemek, devletin ve işverenlerin yerine getirmekle yükümlü olduğu hukuki ve insani bir sorumluluktur.

Bizler Birleşik Metal İş Sendikası ve Türk Tabipleri Birliği olarak, konunun aciliyeti ve önemi dikkate alındığında çalışma yaşamına önemli katkılar sunacak olan ve milyonlarca işçinin başta can güvenliği olmak üzere haklarını koruyacak düzenleme çalışmalarına gerekli katkıları sunmaya hazır olduğumuzu saygılarımızla bildiririz.

Özkan Atar
Birleşik Metal İşçileri Sendikası
Genel Başkanı

Prof. Dr. Pınar M. Saip
Türk Tabipleri Birliği
Merkez Konseyi Başkanı

Bilgi İçin;

- Çalışma Genel Müdürlüğü
- İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü
- Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı